

Schriftelijke vragen aan het college (op basis van artikel 16 of artikel 55 Reglement van Orde)

Datum: 4 september 2025
Zaaknummer: 1249688
Steller van de vragen: Leo Timmer
Politieke partij: ChristenUnie Molenlanden
Onderwerp: Raadsvoorstel Vaststelling Omgevingsplan Bodem
Portefeuillehouder: Jan Lock
Behandelend ambtenaar: Dennis Sebrechts, Michel Verspuij
Toelichting: Er is veel discussie over het (deels) gebruiken van verontreinigde staalslakken. Eveneens benoemd in de stukken. Diverse instanties geven aan dat regels en normen verouderd zijn en onderzoeksrapporten nog niet gereed of onvoldoende zijn. De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen om het gebruik van staalslakken op te schorten en staatssecretaris Van Aartsen heeft een ‘pauze’ op het gebruik ingesteld. Zie brief aan Tweede Kamer van 21 juli 2025. Onderzoeken lopen nog en er zijn in het Omgevingsplan met betrekking tot het thema ‘Bodem’ momenteel normen opgenomen (waaronder het gebruik van staalslakken) welke vergunbaar zijn onder bepaalde voorwaarden afhankelijk van de bodem en toepassing. Daarnaast zien we o.a. in Spijk de grote nadelige gevolgen voor bodem en grondwater.
Vraag 1: Kan de gemeente Molenlanden door akkoord te gaan met deze regionale standaardversie nog eigen eisen, voorwaarden en uitzonderingen toevoegen aan dit raadsvoorstel en in toekomstige voorstellen? Antwoord 1: De gemeente kan nu akkoord gaan met de regionale standaardversie en later nog een andere versie vaststellen. Het omgevingsplan is een dynamisch instrument. Alle regels daarin kunnen weer veranderd worden door de gemeenteraad. Over het algemeen gebeurt dat nadat gebleken

is dat de regels onvoldoende bijdragen aan de beleidsdoelen die de gemeente hanteert of wanneer er behoefte is aan nieuw beleid.

Het college stelt voor om de huidige voorliggende omgevingsplanregels vast te stellen en wanneer blijkt dat er behoefte is aan nieuwere/strengere regels een volgende wijziging van het omgevingsplan aan de raad voor te leggen. Voorstelbaar is dat dit gebeurt nadat het Rijk eventueel met nieuwe Rijksregels is gekomen (zie vraag 4) en deze samen met de eisen van Molenlanden worden vertaald in nieuwe omgevingsplanregels. Dit kan eventueel ook weer in regionaal verband worden gedaan, waarbij Molenlanden eigen keuzes kan maken.

Vraag 2: Kunnen we als gemeente voor ons eigen omgevingsplan op het gebied van bodem- en grondwater bescherming strengere aanvullende eisen en voorwaarden stellen dan het Rijk?

Antwoord 2:

Ja dit kan, maar hierbij moet wel gekeken worden naar de ruimte die het Rijk en provincie hiervoor bieden.

Vraag 3: Is met dit raadsvoorstel het maximaal haalbare bereikt om het gebruik van verontreinigde staalslakken toe te passen c.q. tegen te gaan? Zo niet, zijn er mogelijkheden om het nog strenger aan te pakken en hoe?

Antwoord 3:

In principe is een verbod nog strenger dan een vergunningsplicht. Echter, omdat met een verbod een aanvraag voor buitenplanse omgevingsvergunning (Bopa) en de verlening hiervan niet uitgesloten is, kan een aanvraag voor binnenplanse omgevingsvergunning (Opa) wellicht als even streng gezien worden. Met een binnenplanse omgevingsvergunning is alleen in regels opgeschreven wat wel en niet wordt toegelaten, terwijl dit bij een verbod helemaal niet is omschreven. Bij een verbod zou je kunnen trachten elke vergunning te weigeren, maar dit houdt juridisch zeer waarschijnlijk geen stand.

Dus in die zin lijkt met een vergunningplicht het maximaal haalbare bereikt.

Ter informatie: Tot voor kort was een vergunningplicht in Nederland niet denkbaar. Gemeenten stelden informatieplichten of meldingsplichten in. Onze regio dacht als eerste aan een verbod of vergunningsplicht. Recentelijk heeft het Rijk ook een verbod en vergunningsplicht ingesteld (in lijn met onze lokale regels) en nu denken andere overheden ook na over vergunningsplichten.

Vraag 4: Kan de gemeente (net als het Rijk) ook een ‘pauze’ instellen op het gebruik van nieuw toe te passen staalslakken totdat meer duidelijk is over de onderzoeken? Hoe kijkt het college hiernaar?

Antwoord 4:

Dit heeft gemeente Molenlanden in principe al gedaan met de voorbeschermingsregels die zijn vastgesteld in december 2023. Hierin was een totaalverbod opgenomen, waarbij met een buitenplanse omgevingsvergunning (Bopa) kon worden afgeweken. De voorbescherming vormde

een pauze van 1,5 jaar. De voorliggende omgevingsplanregels zijn een vervolg hierop. Onze regels zijn behoudend, omdat op dit moment nog onderzoek moet worden uitgevoerd door het Rijk. Het Rijk geeft zichzelf een pauze van 1 jaar, waarin zij onderzoek uitvoeren. Zij komen daarna met Rijksregels. Het kan zijn dat de gemeentelijke omgevingsplanregels hierop moeten worden aangepast/herzien. Zie ook het antwoord bij vraag 1.